

Kiidetud heaks õppenõukogus 20.03. 2018 protokoll nr 13-8.2/4

Kiidetud heaks hoolekogus 30.08.2018 protokoll nr 13-8.2/3

Kiidetud heaks õpilasesinduses 11.04.2018 protokoll nr 13-8.2/2

Kehtestatud direktori 31.08.2018 käskkirja nr 20.2-1/209

„Võru Kreutzwaldi Kooli õppekava kehtestamine“

Lisa 1

Võru Kreutzwaldi Kooli õppekava

1. peatükk

Üldsätted

§ 1 Ülesehitus

1. Võru Kreutzwaldi Kooli õppekava on kooli alusdokument, milles sätestatakse õppe- ja kasvatustöö korraldus lähtuvalt kooli ja paikkonna eripärast, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soovidest ning kasutatavatest vaimsetest ja materiaalsetest ressurssidest.
2. Võru Kreutzwaldi Kooli õppekavas on üldosa ja ainekavad.
3. Võru Kreutzwaldi Kooli õppekava üldosas esitatakse:
  - 3.1. kooli väärtused ja eripära, õppe- ja kasvatuseesmärgid;
  - 3.2. õppekorraldus – tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, läbivad teemad ja lõiming, valikainete ja võõrkeelte valiku põhimõtted; arvestuslikud tööd, üleminekuksamid, loovtööd.
  - 3.3. õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused (õppekäigud jms);
  - 3.4. III kooliastme loovtöö valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;
  - 3.5. hindamine ning klassi ja põhikooli lõpetamine;
  - 3.6. hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
  - 3.7. karjääriõppe ja -nõustamise kord;
  - 3.8. õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
  - 3.9. õpetajate koostöö ja töökava koostamise põhimõtted;
  - 3.10. kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.
4. Ainekavades esitatakse klassiti:
  - 4.1. õppeaine õppe-eesmärgid;
  - 4.2. õppesisu, sh õppekava läbivate teemade käsitlemine;

- 4.3. lõiming teiste õppeainetega;
  - 4.4. ainealased, ainetevahelised, klassidevahelised, ülekoolilised ning koolidevahelised projektid;
  - 4.5. õpitulemused;
  - 4.6. kasutatav õppekirjandus ja õppevahendid.
5. Õpetaja koostab Võru Kreutzwaldi Kooli õppekava üldosa ja ainekava alusel igal õppeaastal töökava kõikidele klassidele, mida ta õpetab. Klassi töökavas täpsustatakse kooli ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja materjale ning õpetajatevahelist koostööd.

2. peatükk

Üldosa

1. jagu

Kooli alusväärtused

§ 2 Kooli väärtused ja eripära

1. Võru Kreutzwaldi Kooli põhiväärtused:

- 1.1. **Teadmishimu.** Nii õpilasi kui õpetajaid iseloomustab soov oma teadmisi pidevalt täiendada, huvi kultuuri ja kiiresti muutuvast maailmast toimuva vastu.
- 1.2. **Eneseväärikus.** Koolikogukonna liikmete omavaheline suhtlemine on lugupidav, üksteist usaldav, toetav ja tunnustav.
- 1.3. **Koostöö.** Eduka õppe ja kasvatuse huvides valitseb tõhus koostöö koolikogukonna kõigi osapoolte vahel, samuti tehakse ühistööd teiste koolide ja välispartneritega.
- 1.4. **Turvalisus.** Turvalisuse kindlustamise huvides on nõutav kooli töökorraldusreeglite ja kodukorra järgimine, koolikiusamise takistamine ja turvalisust soodustavate hoiakute ja eluliste oskuste õpetamine.

Nelja põhiväärtust toetavad:

- 1.5. **Töökus.** Õpetajad juhivad oma töös süstemaatilisuse, järjepidevuse ja põhjalikkuse nõudest ning juurutavad õpilastes samasugust töösse suhtumist. Õpilased kogevad eduelamust, sest nende loovus ja töö tulemused pääsevad esile (näitused, esinemised, konkursid jm).
  - 1.6. **Innovaatilisus.** Innovatsioonisõbralikkus aitab vähendada rutiini koolielu eri valdkondades. Metoodikate mitmekesisus ja digitehnoloogia rakendamine muudab õppetunni vaheldusrikkaks.
  - 1.7. **Keskkonnahoidlikkus ja säästlikkus.** Aineõpetuse, hoiakute kujundamise ning eluliste oskuste õpetamise toel omandab õpilane veendumuse sotsiaalse ja loodusliku keskkonna hoidmise ning säästmise vajalikkusest.
  - 1.8. **Vastutus ja sotsiaalne aktiivsus.** Õpilane mõistab vabaduse seotust vastutusega, õpib vastutama oma tegude ja ka ühiskonnas toimuva eest. Julgeb sekkuda, kui eiratakse demokraatliku ühiskonna olulisi väärtusi (võrdõiguslikkus, sallivus).
  - 1.9. **Isamaalisus.** Õpe ja kasvatus süvendavad armastust ja lugupidamist oma kodu, kooli, kodupaiga ja isamaa vastu.
- ##### 2. Võru Kreutzwaldi Kooli eripära:

- 2.1. Fr. R. Kreutzwaldi elu ja loomingu tundma õppimine;
  - 2.2. koostöö lauluisa muuseumiga;
  - 2.3. võru keele viljelemine;
  - 2.4. süvendatud inglise keele õpe;
  - 2.5. robotika;
  - 2.6. projektitöö.
3. Võru Kreutzwaldi Kooli siht ja eesmärk on toetada iga õpilase tunnetuslikku, kõlbelist, füüsilist, sotsiaalset arengut ja rahvuslikku eripära ning tema tervikliku maailmapildi kujunemist.
  4. Kool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoime aluseks. Võru Kreutzwaldi Kool peab oluliseks ühiskonnas tunnustatud alusväärtusi (ausus, hoolivus, sõbralikkus, töökus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimisele ning arengule kaasa aitamine, austus teiste rahvaste ja kultuuride vastu, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus, sooline võrdõiguslikkus, sotsialiseerumine).
  5. Võru Kreutzwaldi Koolist saab hariduse, mis võimaldab jätkata õpiteed gümnaasiumis või ametikoolis ning valmisoleku elus toime tulla. Loomes arengut toetava õpikeskkonna ja toetame õpilase süsteemset ning pidevat arenemist.

2. jagu

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

§ 3 Kooli sihiseade

6. Võru Kreutzwaldi Kool tagab arengut toetava, turvalise, positiivselt mõjuva, loova keskkonna õppimiseks ja õpetamiseks, mis süsteemselt ja järjepidevalt toetab õpilase arengut, et neil kujuneks terviklik maailmapilt ning nad suudaksid teostada end erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
7. Võru Kreutzwaldi Kooli eesmärk on kasvatada noori, kes põhikooli lõpetades
  - 7.1. suhtuvad heasoovlikult kaasinimestesse, austavad nende vabadust ja väärikust;
  - 7.2. soovivad ja oskavad teha koostööd;
  - 7.3. austavad ja järgivad seadusi;
  - 7.4. mõistavad oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid;
  - 7.5. tunnevad vastutust tegude tagajärgede eest;
  - 7.6. suhtuvad avatult ja sallivalt maailma ja inimeste mitmekesisusse;

- 7.7. on teadlikud oma võimetest ja huvidest;
- 7.8. on võimelised jätkama haridusteed järgmisel tasandil;
- 7.9. oskavad ja tahavad seista eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest;
- 7.10. hoiavad loodust ja õpivad elama säästlikult.

§ 4 Pädevused

Pädevus on teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse toimida teatud tegevusalal või valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult. Võru Kreutzwaldi Kooli õppekava käsitleb eraldi üldpädevusi, valdkonnapädevusi ja kooliastme pädevusi.

Üldpädevused ja nende kujundamise võimalused

8. Kultuuri- ja väärtuspädevus –

- 8.1. väärtustatakse omakultuuri (rahvakalendri tähtpäevade tähistamine, pärimuskultuuri viljelemine, loovtööde koostamine);
- 8.2. tehakse koostööd Vana-Võromaa Kultuurikojaga;
- 8.3. tehakse koostöö kooli- ja linnaraamatukoguga (kohtumised kirjanikega, uudiskirjanduse tutvustamine, tugitooli- ja varjuteater, ettelugemine, konkursid);
- 8.4. osaletakse Võro Instituudi ettevõtmistes (murdevõistlus, võrukeelsete näitemängude võistlus, Uma Pido);
- 8.5. tutvustatakse ja tutvutakse teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga (osavõtt Võru folkloorifestivalist, Võru linnapäevadest, erinevate muuseumide külastamine, võõrkeelte nädal/päevad);
- 8.6. osaletakse rahvusvahelistes projektides (sõpruskoolid, Euroopa Noored, Erasmus);
- 8.7. väärtustatakse loomingut ja kujundatakse ilumeelt (teatrietenduste, näituste, filmide ühiskülastused);
- 8.8. osaletakse koolikeskkonna kujundamisel;
- 8.9. kaasatakse õpilasi erinevatesse kooridesse ja tantsuringidesse;
- 8.10. osaletakse laulu- ja tantsupidudel;
- 8.11. osaletakse hoolivust rõhutavates ettevõtmistes (lastekodude, varjupaikade, hooldekodude külastamine ja abistamine).

9. Sotsiaalne ja kodanikupädevus –

- 9.1. toetatakse õpilasi õpilasürituste korraldamisel (aktused, peod, spordivõistlused jms);
- 9.2. osaletakse heategevuses (annetused, meenete müük, ühiskondlik töö);
- 9.3. osaletakse õpilasomavalitsuse töös, Võru Noortekeskuse ettevõtmistes;
- 9.4. osaletakse noorkotkaste ja kodutütarde töös ja üritustel;

9.5. arendatakse koostööoskust ja ühiskonnaelu reeglite järgimist.

10. Õpipädevus –

- 10.1. edentatakse teabeteadlikkust ainetundides (töö tekstidega, statistiline analüüs, rollimängud);
- 10.2. koostatakse uurimustöid ja referaate;
- 10.3. kasutatakse aktiivõppemeetodeid õppetundides;
- 10.4. osaletakse olümpiaadidel, mälumängudes, viktoriinidel;
- 10.5. suunatakse ja juhendatakse õpilasi kooliraamatukogus ning internetikeskkonnas leiduva teabe otsimisel, selles orienteerumisel ning kriitilisel kasutamisel.

11. Suhtluspädevus –

- 11.1. koostatakse kirjalikke ja suulisi esitlusi ja ettekandeid nii emakeeles kui võõrkeeltes;
- 11.2. õpetatakse eristama erinevat liiki tekste ning nende kasutamist vastavalt olukorrale;
- 11.3. korraldatakse emakeelt väärtustavaid ettevõtmisi (ettekanded emakeelepäeval, tõlkevõistlused, nn 100 sõna tööde kirjutamine, näidendites osalemine, erinevad esitlused ja esinemised);
- 11.4. korraldatakse õpilasvahetust.

12. Enesemääratluspädevus –

- 12.1. erinevate projektide, õppekäikude ja loengute kaudu õpetatakse ohutut käitumist ja tervislike eluviiside järgimist;
- 12.2. korraldatakse eneseanalüüsialaseid teste;
- 12.3. kasutatakse rollimänge suhtlemisprobleemide lahendamiseks.

13. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus –

- 13.1. korraldatakse õppekursioone ja matku;
- 13.2. osaletakse loodushoiualastes projektides (RMK, KIK, metsaistutus- ja koristustalgud);
- 13.3. tutvustatakse säästliku arengu põhimõtteid ja õpetatakse nende järgimist (prügi sorteerimine, materjalide taaskasutamine);
- 13.4. kasutatakse matemaatikale omast keelt igapäevaelu situatsioonides (matemaatikalaager, lõbusa matemaatikapäev, matemaatikanädal, Känguru, Kobras, matemaatikaalased projektid jne);
- 13.5. õpetatakse uue tehnoloogia kasutamist eesmärgipäraselt.

14. Ettevõtlikkuspädevus –

- 14.1. osaletakse erinevates ettevõtmistes (heategevuslikud laadad, õpilasfirmad);

14.2. osaletakse kooli tutvustavate materjalide valmistamisel ja maine kujundamisel;

14.3. korraldatakse õppekäike erinevatesse ettevõtetesse ja muid omaalgatusi.

15. Digipädevus –

15.1. õpilastel võimaldatakse kasutada kaasaegseid IKT-vahendeid nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukonnades suheldes;

15.2. osaletakse digitaalses sisuloomes (tekstide, piltide, multimeediumide loomine ja kasutamine, netisõnaraamatute kasutamine);

15.3. õpetatakse oskama leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hindama selle asjakohasust ja usaldusväärsust.

15.4. osatakse turvaliselt suhelda erinevates digikeskkondades;

15.5. saavutatakse oskus järgida digikeskkonnas suhtlemisel samu väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

16. **Valdkonnapädevused** kirjeldatakse ainekavades.

3. jagu

Õppimise käsitlus ja õppekeskkond

§ 5 Õppimise käsitlus

1. Õppimine põhikoolis on väljundipõhine. See tähendab, et põhikooli lõpetav noor on omandanud sellised teadmised, oskused, väärtushoiakud ja -hinnangud, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks ja mille kujunemist toetavad õpetajad omavahelises koostöös ja koostöös koduga. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes on aktiivne oma õppimise eesmärgistamisel, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib ennast ja oma kaaslasti hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Õpet kavandades ja ellu viies

1.1. arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervise seisundit, huvi ja kogemusi;

1.2. arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;

1.3. võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;

1.4. kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras, tehakse uurimistöid ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;

1.5. luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes;

1.6. kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -vahendeid ja -viise;

1.7. kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja –meetodeid;

- 1.8. kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid.
2. **I kooliastmes** tegeletakse peamiselt õpiharjumuste ja klassikollektiivi kujundamisega. Õpitakse tundma ja täitma koolis kehtivaid reegleid, järgima üldtunnustatud norme. Erilist tähelepanu pööratakse õpikeskkonna planeerimisele ja igapäevase õpitegevuse planeerimisele, samuti meeskonnatöö oskuste kujundamisele, loovuse arendamisele, liikluskasvatusele, säästavale arengule ning loodusele.
  3. **II kooliastmes** suudab õpilane kooliga seotud õppimist teistest tegevustest eristada, planeerida koolivälisest tegevust, seada eesmärke ja hinnata nende saavutamist. Oluliseks muutub klassi tegevuste ühine kavandamine ja läbiviimine, iseseisvuse kasvatamine. Õpetaja abiga kavandatakse pikemaajalisi projekte (tervisekäitumine, heategevus jms). Jõukohasuspõhimõtet arvestades luuakse alates II kooliastmest tasemerühmad matemaatikas.
  4. **III kooliastmes** jätkub samuti projektide (kooliprojektide, Eesti-siseste ja välisprojektide) korraldamine ja neis osalemine. Õpilased omandavad veelgi enam iseseisva tegevuse harjumusi, mis loovad eelduse heaks toimetulekuks loovtööde koostamiseks ning põhikooli lõpetamiseks. Oluliseks muutub ettevalmistus karjääri kujundavaks tegevuseks.
  5. **Õppe lõiming** saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Oluline on tagada, et ka üleminek ühest kooliastmest teise kulgeks sujuvalt. See eeldab
    - 5.1. head koostööd erinevate ainete ja kooliastmete õpetajate vahel (koosolekud, nõupidamised, vastastikused tundide külastamised);
    - 5.2. usalduslikku koostööd lastevanematega (nende teavitamine ees ootavatest muutustest, arenguestlused);
    - 5.3. ühiste nõudmistest, reeglite, meetodite fikseerimist.

§ 6 Õppekeskkond

1. Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad ja mis toetab õppe kavandamist ja elluviimist.
2. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujunemisel osaleb kogu koolipere, luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted, koheldakse kõiki inimesi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt.

3. Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et ruumide sisustus kui ka kooli ümbrus on maitsekalt kujundatud ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele. Õpperuumides on võimalik kasutada arvutit ning esitlustehnikat, kasutatakse eakohast ning individuaalsust arvestavat õppevara, info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale. Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (muuseumitunnid, õuesõpe, ettevõtete ja asutuste külastamine, ekskursioonid, õppekäigud) ning virtuaalses keskkonnas. Õppekäigud, õuesõpe, projektiõpe jms kirjeldatakse aine- ja töökavades. Osalemist projektides, olümpiaadidel ja võistlustel käsitletakse õppe- ja kasvatustöö osana.
4. Kool jälgib, et on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

4. jagu

I kooliaste (1.–3. klass)

§ 7 I kooliastmes taotletavad pädevused

1. Esimese kooliastme lõpus õpilane
  - 1.1. peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
  - 1.2. tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
  - 1.3. teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
  - 1.4. oskab end häälendada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
  - 1.5. suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
  - 1.6. mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
  - 1.7. arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
  - 1.8. käitub loodust hoidvalt;

- 1.9. oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe–kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 1.10. oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 1.11. austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid; oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 1.12. hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve; oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 1.13. teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

§ 8 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

2. Esimeses kooliastmes keskendutakse
  - 2.1. kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
  - 2.2. positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
  - 2.3. õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
  - 2.4. eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
  - 2.5. põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
  - 2.6. õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

5. jagu

II kooliaste (4.–6. klass)

§ 9 II kooliastmes taotletavad pädevused

1. Teise kooliastme lõpus õpilane
  - 1.1. hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
  - 1.2. oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;

- 1.3. väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- 1.4. oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- 1.5. oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- 1.6. oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 1.7. tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 1.8. on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 1.9. väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- 1.10. oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste; oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 1.11. tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 1.12. väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 1.13. väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 1.14. on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

§ 10 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

2. Teises kooliastmes keskendutakse
  - 2.1. õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
  - 2.2. huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
  - 2.3. õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
  - 2.4. õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

6. jagu

III kooliaste (7.–9. klass)

§ 11 III kooliastmes taotletavad pädevused

1. Kolmanda kooliastme lõpus õpilane
  - 1.1. tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
  - 1.2. tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
  - 1.3. on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
  - 1.4. on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
  - 1.5. suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
  - 1.6. valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
  - 1.7. suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
  - 1.8. mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
  - 1.9. oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
  - 1.10. suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
  - 1.11. on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
  - 1.12. suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
  - 1.13. väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
  - 1.14. mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§ 12 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

2. Kolmandas kooliastmes keskendutakse
  - 2.1. õpimotivatsiooni hoidmisele;
  - 2.2. õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
  - 2.3. erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
  - 2.4. pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
  - 2.5. õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
  - 2.6. õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

7. jagu

Õppekorraldus

§ 13 Läbivad teemad

Riiklikus õppekavas esitatud läbivad teemad on seotud kooli õppekavaga. Läbivaid teemasid rakendatakse vanuseastmeti kogu õpilaskonda hõlmavate ainekavade, ürituste ja projektide kaudu. Läbivad teemad on õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivatest teemadest lähtutakse ka loovtöö valikul.

1. Kõiki õppeaineid läbivateks teemadeks on
  - 1.1. elukestev õpe ja karjääri planeerimine;
  - 1.2. keskkond ja jätkusuutlik areng;
  - 1.3. kodanikualgatus ja ettevõtlikkus;
  - 1.4. kultuuriline identiteet;
  - 1.5. teabekeskkond;
  - 1.6. tehnoloogia ja innovatsioon;
  - 1.7. tervis ja ohutus;
  - 1.8. väärtused ja kõlblus.

§ 14 Õppe ja kasvatuse korralduse alused

1. **Õppekorraldus** lähtub peamiselt kooli üldeesmärgist, st õpilaste igakülgsest ja võimetekohasest arendamisest. Võru Kreutzwaldi Kool toetab kõigi õpilaste arengut ning

kaasab õpilase ja lapsevanema (eestkostja, hooldaja) õpilase õpiteed puudutavate küsimuste arutamisse ja selle üle otsustamisse.

2. Võru Kreutzwaldi Koolis kehtib traditsiooniline õpe. Õppeaasta koosneb trimestritest ja koolivaheaegadest. Õppeaastas on vähemalt 175 õppepäeva, lõpuklassil koos eksamiperioodiga vähemalt 185 õppepäeva.

3. Võru Kreutzwaldi Kooli tunnijaotusplaan klassiti

(kehtib nendele klassidele, kes on tulnud kooli 1.9.2016 ja varem)

3.1. I kooliastme tunnijaotusplaan

	1. kl	2. kl	2. kl (säva ing)	3. kl	3. kl (säva ing)
Eesti keel	7	7	7	6	6
Kirjandus					
A-võõrkeel			2	4	4
B-võõrkeel					
Matemaatika	3	5	5	5	5
Loodusõpetus	2	2	1	1	1
Inimeseõpetus		1	1	1	1
Ühiskonnaõpetus					
Muusika	2	2	2	2	2
Kunst	2	1	1	1	1
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	2	1	2	2
Kehaline kasvatus	2	3	3	3	3
KOKKU	20	23	23	25	25

3.2. II kooliastme tunnijaotusplaan

	4. kl	4. kl (säva ing)	5. kl	5. kl (säva ing)	6. kl	6. kl (säva ing)
Eesti keel	6	6	4	4	4	3
Kirjandus			2	2	2	2
A-võõrkeel	4	4	4	5	3	5
B-võõrkeel					3	3
Matemaatika	5	5	5	5	5	5
Loodusõpetus	2	2	2	2	3	3
Ajalugu			2	1	2	2
Inimeseõpetus			1	1	1	1
Ühiskonnaõpetus					1	1
Muusika	2	2	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	2	2	2	2	1
Kehaline kasvatus	3	3	3	3	2	2
Informaatika			1	1		
KOKKU	25	25	28	28	30	30

3.3. III kooliastme tunnijaotusplaan

	7. kl	7. kl (süva ing)	8. kl	8. kl (süva ing)	9. kl	9. kl (süva ing)
Eesti keel	3	3	3	2	2	2
Kirjandus	2	2	2	2	2	2
A-võõrkeel	4	5	3	4	3	3
B-võõrkeel	3	3	3	3	3	3
Matemaatika	5	4	4	4	5	5
Loodusõpetus	2	2				
Geograafia	1	1	2	2	2	2
Ajalugu	2	2	2	2	2	2
Inimeseõpetus	1	1	1	1		
Ühiskonnaõpetus					2	2
Muusika	1	1	1	1	1	1
Kunst	1	1	1	1	1	1
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	2	2	2	1	1
Kehaline kasvatus	2	2	2	2	2	2
KOKKU	30	30	32	32	32	32

- Võõrkeelt on võimalik õppida 2. klassist inglise keele süvaõppega klassis.
- Alates 3. klassist on kõikidel õpilastel A-võõrkeeleks inglise keel. B-võõrkeel algab 6. klassis. B-võõrkeeleks on vene või saksa keel. Keelegruppide avanemine sõltub koolipoolsetest võimalustest ja õpilaste soovidest lähtudes. Võõrkeeltes jagatakse õpilased rühmadeks jõukohasuspõhimõtet arvestades. Õpetaja ettepanekul võidakse õpilane viia ühest rühmast teise. Samuti on võimalik õpilane keeleklassist üle viia tavaklassi, ja vastupidi. See toimub aineõpetaja põhjendatud ettepanekul ja lapsevanema nõusolekul.
- Alates 5. klassist õpetatakse matemaatikat rühmades, mis on moodustatud õpilase individuaalsust arvestades. Õpetaja ettepanekul võidakse õpilane viia ühest rühmast teise.
- I kooliastmes on lisatunnid jaotatud alljärgnevalt:** eesti keel tavaklass 1,5 tundi, inglise keele süvaõppeklass 1 tund; inglise keel tavaklass 1 tund, inglise keele süvaõppeklass 3 tundi; matemaatika tavaklass 2,5 tundi, inglise keele süvaõppeklass 3 tundi; loodusõpetus tavaklass 2 tundi, inglise keele süvaõppeklass 1 tund; töö- ja tehnoloogiaõpetus tavaklass 1 tund.
- II kooliastmes on lisatunnid jaotatud alljärgnevalt:** eesti keel tavaklassis 3 tundi, inglise keele süvaõppeklassis 2 tundi; inglise keel tavaklassis 2, inglise keele süvaõppeklassis 5; matemaatika tavaklassis 2, inglise keele süvaõppeklassis 2; ajalugu tavaklassis 1 tund; töö- ja tehnoloogiaõpetus tavaklassis 1 tund; informaatika tavaklass 1 tund, inglise keele süvaõppeklassis 1 tund.
- III kooliastmes on lisatunnid jaotatud alljärgnevalt:**

eesti keel tavaklassis 2 tundi; eesti keel inglise keele süvaõppeklassis 1 tund; inglise keel tavaklassis 1 tund, inglise keele süvaõppeklassis 3 tundi; matemaatika tavaklassis 1 tund.

10. Võru Kreutzwaldi Kooli tunnijaotusplaan klassiti (kehtib nendele klassidele, kes on tulnud kooli 1.9.2017 ja hiljem)

10.1. I kooliaste

õppeaine	1. klass	2. klass	3. klass	KÕK	RÕK
eesti keel	7	7	6	20	19
A-võõrkeel			4	4	3
Matemaatika	3	5	5	13	10
Loodusõpetus	2	2	1	5	3
Inimeseõpetus		1	1	2	2
Muusika	2	2	2	6	6
Kunst	2	2	1	5	4,5
Tööõpetus	2	1	2	5	4,5
Kehaline kasvatus	2	3	3	8	8
Kokku	20	23	25	68	60

10.2. II kooliaste

õppeaine	4. klass	5. klass	6. klass	KÕK	RÕK
Eesti keel	6	4	4	14	11
Kirjandus		2	2	4	4
A-võõrkeel	4	4	4	12	9
B-võõrkeel			3	3	3
Matemaatika	5	5	5	15	13
Loodusõpetus	2	2	3	7	7
Ajalugu		2	2	4	3
Inimeseõpetus		1	1	2	2
Ühiskonnaõpetus			1	1	1
Muusika	2	1	1	4	4
Kunst	1	1	1	3	3
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	2	1	5	5
Kehaline kasvatus	3	3	2	8	8
Informaatika		1		1	
Kokku	25	28	30	83	73

10.3. III kooliaste

õppeaine	7. klass	8. klass	9. klass	KÕK	RÕK
Eesti keel	3	3	2	8	6
Kirjandus	2	2	2	6	6
A-võõrkeel	4	3	3	10	9
B-võõrkeel	3	3	3	9	9
Matemaatika	5	4	5	14	13
Loodusõpetus	2				
Geograafia	1	2	2	5	5
Bioloogia	1	2	2	5	5
Keemia		2	2	4	4
Füüsika		2	2	4	4
Ajalugu	2	2	2	6	6
Inimeseõpetus	1	1		2	2
Ühiskonnaõpetus			2	2	2
Muusika	1	1	1	3	3
Kunst	1	1	1	3	3
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	2	2	1	5	5
Kehaline kasvatus	2	2	2	6	6
Kokku	30	32	32	92	88

11. Alates 5. klassist õpetatakse matemaatikat, eesti keelt ja inglise keelt rühmades, mis on moodustatud õpilase individuaalsust arvestades. Õpetaja ettepanekul võidakse õpilane viia ühest rühmast teise.

12. I kooliastmes on lisatunnid jaotatud alljärgnevalt:

eesti keel 1 tund;
inglise keel 1tund;
matemaatika 3 tundi;
loodusõpetus 2 tundi;
kunst 0,5 tundi;
töö- ja tehnoloogiaõpetus 0,5 tundi.

13. II kooliastmes on lisatunnid jaotatud alljärgnevalt:

eesti keel 3 tundi,

inglise keel 3 tundi;
matemaatika 2 tundi;
ajalugu 1 tund;
informaatika 1 tund.

14. III kooliastmes on lisatunnid jaotatud alljärgnevalt:

eesti keel 2 tundi;
inglise keel 1 tund;
matemaatika 1 tund.

15. Arvestuslikud tööd, üleminekueksamid, loovtööd:

Arvestuslike tööde aeg peab olema teada nii õpilastele kui ka teistele aineõpetajatele. Arvestuslike tööde graafik on e-koolis. Õpilane peab teadma, mida täpselt ja mis vormis ta vastab ning mis alustel õpetaja tema tööd hindab. Iga 7. klassi õpilane on kohustatud tegema kevadel ühest õppeainest hindelise üleminekueksami, mille hinne võrdsustatakse trimestrihindega. Õpilane valib õppeaine järgmiste ainete hulgast: võõrkeel, loodusõpetus ja ajalugu. Oma valikust annab õpilane teada klassijuhatajale 1. märtsiks. Kui õpilane ei soorita 7. klassis eksamit, tuleb tal teha järeleksam. Kui järeleksam jääb sooritamata, määratakse õpilane täiendavale õppetöele. Üleminekueksam võib olla kirjalik, kirjalik ja suuline või suuline (eksamivormi otsustab aineõpetaja). 31. märtsiks teeb aineõpetaja õpilastele teatavaks eksami teemad. Kirjalikud nõuded edastab õpetaja e-kooli kaudu. III kooliastmes, üldjuhul 8. klassis, teeb õpilane läbivatest teemadest lähtuva ja õppeaineid lõimiva **loovtöö**, milleks on **uurimus, projekt, õpimapp või mõni muu ainete eripärast lähtuv töö**. Loovtöö teema märgitakse lõputunnistusele. Loovtöö hinne ja teema kantakse 9. kl tunnistusele. Kui õpilane ei esita loovtööd tähtjaks, jääb ta täiendavale õppetöele.

Võru Kreutzwaldi Kooli loovtöö tegemise ja hindamise tingimused ning kord on toodud lisas.

16. Õpetajatevaheline koostöö ja nõuded õpetaja töökavale

16.1. Õpetajad teevad koostööd õpilaste käitumise, hoolsuse ja õpitulemuste hindamisel ning järgivad ühtseid nõudeid. Aineõpetajad ja klassijuhatajad suhtlevad usalduslikult arenguveestluseks ettevalmistamisel ning tagasiside andmisel. Delikaatsete andmete kasutamisel jagatakse konfidentsiaalsuse põhimõtet. Tihe koostöö erinevate õpetajate vahel on ainekavade koostamisel ning loovtööde korraldamisel.

16.2. Õpetaja töökava koostamise eesmärgiks on kirjeldada taotletavate õpitulemusteni jõudmist. Töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö ja milles kajastuvad: õpitulemused, hindamise põhimõtteid, ajakulu, õppe sisu ja õppetegevused,

kasutatav õppekirjandus, õpetajatevaheline koostöö, viiteid lõimingutele ja läbivatele teemadele.

16.3. Õpetaja koostab töökava õppekava üldosa ja ainekava alusel klassidele, kus ta õpetab ja esitab selle õppejuhile enne uue trimestri algust.

16.4. Õpetaja koostab töökava koolis välja töötatud ühtse vormi kohaselt.

§ 15 Õpilaste ja lastevanemate nõustamine

1. Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajadusel kohandavad õpet vastavalt õpilase võimetele. Õpilase võimete ja annete võimalikult kõrgeimale tasemele arendamiseks selgitatakse välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde ja lapsevanema nõustamise õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises. Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse õpilase ja lapsevanemaga arenguvestlus, kus lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Lisaks klassijuhatajale kaasatakse vajadusel vestlusse ka tugispetsialiste. Õpilaste juhtumite arutamiseks kutsutakse kokku aineõpetajate ja tugispetsialistide ühine ümarlaud, kuhu on kaasatud ka õpilane ja/või lapsevanem. Ümarlauas lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides.
2. Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Vajaduse korral nõustab kool vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises sotsiaalpedagoog või mõni muu tugispetsialist. Vastavalt vanemate soovidele ja koolitusvajadustele korraldab kool ümarlaudu, loenguid ja seminare lapsevanematele.
3. Peamised õppeteemad, õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused on kirjeldatud ainekavades ning tehakse õpilastele teatavaks trimestri algul. Õppetööst ja huvitegevusest teavitatakse vanemaid kooli kodulehekülje, e-kooli ja õpilaspäeviku kaudu.

§ 16 Hariduslike erivajadustega õpilastele õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

1. **Haridusliku erivajadusega õpilase (HEV) definitsioon:** Haridusliku erivajadusega õpilaseks loetakse õpilast, kes riiklikus õppekavas või temale koostatud individuaalses õppekavas püstitatud õpitulemuste saavutamiseks vajab täiendavate tugimeetmete rakendamist või eriõppe korraldust.
2. **Hariduslike erivajadustega (HEV) õpilaste õppekorralduse põhimõtted**
  - 2.1. erivajaduste (sh andekuse) võimalikult varajane märkamine;

- 2.2. erivajaduste määratlemisel kohene tugiteenuste rakendamine;
  - 2.3. erivajadustest lähtuvalt soodsa arengukeskkonna loomine;
  - 2.4. lapse ja perekonna kaasamine arendus/õpetustegevusse, sh nõustamine, juhendamine (sh arenguvestlused) jm;
  - 2.5. spetsialistide kaasamine arendus/õpetustegevusse, s.o meeskonna- ja võrgustikutöö korraldamine.
3. **Kooli tugisüsteemi moodustavad** õpetajad ja tugispetsialistid. Koolis töötavad tugispetsialistid: HEV-koordineerija, logopeedid, abiõpetaja, tugiisikud, sotsiaalpedagoogid, psühholoog ja tervishoiutöötajad.
4. **Õpilase ja vanema teavitamine ja nõustamine**
- 4.1. Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning informeerivad hariduslikust erivajadusest tugivõrgustiku liikmeid. HEV-koordinaator korraldab koostöös õppejuhtidega õpet vastavalt õpilase vajadustele. HEV-koordineerija teavitab õpilast ja vanemat tugiteenuse vajadusest. Kool tagab õpilasele täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde ja lapsevanema nõustamise õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
  - 4.2. HEV-õpilase arengu toetamiseks korraldatakse õpilase ja lapsevanemaga vestlus, kus lepatakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Lisaks klassijuhatajale kaasatakse vajadusel vestlusse ka tugispetsialiste.
  - 4.3. HEV-õpilaste juhtumite arutamiseks kutsutakse kokku aineõpetajate ja tugispetsialistide ühine ümarlaud, kuhu kaasatakse ka õpilane ja/või lapsevanem. Ümarlauas lepatakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides.
5. **Õppekorralduslikud meetmed**
- 5.1. õppetundides sobiva metoodika rakendamine;
  - 5.2. õppetöö diferentseerimine ja individualiseerimine klassi tasandil;
  - 5.3. lapse tunniväline individuaalne abistamine (järeleaitamine, konsultatsioonid klassi- või aineõpetajatelt);
  - 5.4. individuaaltunnid juhul, kui see osutub õpilasele efektiivsemaks;
  - 5.5. võimetekohase huvitegevuse võimaldamine;
  - 5.6. pikapäevarühm 1.–4. klassi õpilastele.
6. **Tugimeetmed ja eriõppe korraldus**
- 6.1. Tugiteenused direktori või tema volitatud koolitöötaja otsusega:
    - 6.1.1. õpiabirühmad ajutiste õpiraskustega õpilastele;
    - 6.1.2. õpiabirühmad logopeedilise abi osutamiseks;
    - 6.1.3. individuaalse õppekava, vajadusel käitumise tugikava rakendamine;

- 6.1.4. tugiisik koolikorraldusliku mõjutusmeetmena käitumisraskusega õpilasele.
- 6.2. Tugiteenused nõustamiskomisjoni otsusest või rehabilitatsiooniplaanist lähtuvalt:
  - 6.2.1. lihtsustatud õppekava rakendamine tavaklassis;
  - 6.2.2. terviseseisundist tuleneva koduõppe rakendamine;
  - 6.2.3. HEV õpilaste klasside moodustamine:
    - 6.2.3.1. lihtsustatud õppel olevatele õpilastele;
    - 6.2.3.2. väikeklassid autismi spektri häiretega ning aktiivsus- ja tähelepanuhäiretega õpilastele;
    - 6.2.3.3. tundeelu- ja käitumisraskustega õpilastele;
    - 6.2.3.4. liitpuuetega õpilastele;
    - 6.2.3.5. vajadusel ühele õpilasele keskendatud õpe;
  - 6.2.4. tugiisik Sotsiaalministeeriumi määruse kohaselt rehabilitatsiooni plaani olemasolul.
- 6.3. Kooli nõustamisteenused
  - 6.3.1. sotsiaalpedagoogi nõustamine;
  - 6.3.2. psühholoogi nõustamine;
  - 6.3.3. logopeediline ja eripedagoogiline nõustamine;
  - 6.3.4. meditsiiniline abi;
  - 6.3.5. tugivõrgustiku ümarlaud.
7. **Andekate õpilaste toetamine.** Andekaid õpilasi toetavad järgmised tegevused:
  - 7.1. individuaalse õppekava rakendamine vajadusel;
  - 7.2. õpilaste juhendamine täiendavalt aineõpetajate, teiste vastava valdkonna spetsialistide, haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu;
  - 7.3. õpirühmade moodustamine andekatele õpilastele, kes saavad lisaõpet kord nädalas õppetundide ajal;
  - 7.4. tasemerühmade moodustamine andekatele õpilastele, kes saavad diferentseeritud õpet;
  - 7.5. ainealase huvitegevuse korraldamine (Sudokude lahendamise võistlused, mälumängud, viktoriinid, võistlus "Nuputa" jne.);
  - 7.6. osalemine aineolümpiaadidel, õpioskuste olümpiaadidel ja konkurssidel;
  - 7.7. kooli raamatukogu kaasamine õpilaste arengu toetamisesse;
  - 7.8. uurimisalase tegevuse korraldamine;
  - 7.9. Tartu Ülikooli Teaduskooli töös osalemine.
8. **Tegevused HEV-õpilastega**
  - 8.1. Tegevused toimuvad kolmel tasandil: I tasand hõlmab tegevusi kõikide õpilastega, II tasand tegevusi arenguliste ja hariduslike erivajadustega (sh andekate) lastega koolis ja

III tasand tegevusi arenguliste ja hariduslike erivajadustega lastega pärast lisauuringuid väljaspool kooli.

8.2. HEV-õpilastele, kellel HTM määruuses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud sätestatud taotletavaid õppetulemusi, on lõpetamise aluseks individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Hariduslike erivajadustega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt PGS § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksami korraldamise tingimustele ja korrale.

9. Karjääriõppe korraldus

9.1. Karjääriõppeks kavandatud tegevustega aidatakse õpilasel arendada teadlikkust iseendast, omandatakse teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest, kujundatakse hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad karjääriotsuste tegemist.

9.2. Koolis töötab karjäärikoordinaator. Koolis moodustatakse karjääritöö korraldamiseks vastav tööriühm (õppealajuhataja, sotsiaalpedagoog, psühholoog, huvijuht, klassijuhatajate esindajad, õpilasesindus), kes sõnastavad karjääriõppe eesmärgid ja koostavad tegevuskava.

9.3. Toimub koostöö Võrumaa Rajaleidja keskusega. Õpetajad osalevad karjääriõppealastel koolitustel.

9.4. Karjääri kujundamine toimub karjääripäeva, klassijuhatajatundide, õppekäikude (erinevad asutused, Rajaleidja keskus, infomessid jms), vilistlaspäeva, individuaalsete nõustamiste ja arenguveestluste kaudu.

8. jagu

Hindamine ning klassi ja põhikooli lõpetamine

§ 17 Hindamine

1. Õpilaste hindamise eesmärgid

1.1. toetada õpilase arengut;

1.2. anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;

1.3. innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;

1.4. suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;

1.5. suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;

1.6. anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks;

- 1.7. suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- 1.8. motiveerida õpilast hoolikalt õppeülesandeid täitma.
2. Võru Kreutzwaldi Kooli õppekavaga sätestatud hindamise kord on avalikustatud kooli kodulehel ning seda tutvustatakse kooli lastevanemate koosolekul. Lisaks on klassijuhatajatel kohustus tutvustada kehtivat hindamise korda õpilastele õppeaasta algul (esimeses klassijuhatajatunnis).
3. Õpitulemuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele aineõpetaja oma õppeaines õppeaasta algul.
4. Õpilast ja tema vanemat teavitab Võru Kreutzwaldi Kool trimestri jooksul saadud hinnetest e-päeviku kaudu.
5. Kui lapsevanemal ei ole võimalik kasutada e-kooli ja ta on sellest klassijuhatajat kirjalikult teavitanud, saadab klassijuhataja õpilase hinnete lehe vanemale koju kolm nädalat enne trimestri lõppu.
6. Iga trimestri ja õppeaasta lõpus teavitatakse õpilast ning tema vanemat kokkuvõtivatest trimestri- ja aastahinnetest ning käitumise ja hoolsuse hindest klassitunnistusega. Õppeaasta lõpus antakse klassitunnistus paber kandjal. Õpilasel ja tema vanemal on õigus saada hinnete kohta teavet aineõpetajatelt.

§ 18 Kujundav hindamine

1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämist kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega.
2. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.
3. Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane vastavalt vajadusele õpetajalt, kaastõelastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sh üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

4. Aineõpetaja annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kooli iga töötaja reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
5. Arenguvestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut, lähtudes õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (nt käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguvestlus võimaldab anda tagasisidet üldpädevuste ja kooliastme jooksul taotletud pädevuste kujunemise kohta, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguvestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguvestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.
6. Õpilase koolist lahkumisel tuleb jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmisse klassi üleviimisel, teisendada viie palli süsteemi. Hinnete panemisel lähtutakse ainekavas eeldatavatest õpitulemustest ja püstitatud eesmärkidest.

§ 19 Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

1. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.
2. Põhikooli 1. klassi õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse kõigis õppeainetes hinnete asemel suulisi ja kirjalikke sõnalisi hinnanguid lähtuvalt õpilase arengust, pädevustest ja õpioskuste kujunemisest, õppeprotsessis osalemisest ning õpitulemustest. Suulist ja kirjalikku tagasisidet saavad õpilased pidevalt, kirjalikud hinnangud antakse iga trimestri lõpus.
3. Kujundaval hindamisel lähtutakse põhimõttest, et hindamine toetab õpilase eneseväärikust ja – usku, loob emotsionaalselt turvalise, meeldiva keskkonna, kujundab enesehinnangut õpilastel. Sellest lähtuvalt on välja töötatud õpilaste hinnangukaardid, mille aluseks on ainekavade õpitulemused.
4. 2. ja 3. klassis rakendatakse kujundava hindamise põhimõtteid muusikas, kehalises kasvatuses, kunsti- ja tööõpetuses samadel alustel nagu 1. klassis ja hindelist hindamist nendes õppeainetes ei toimu.
5. Hindamisel viie palli süsteemis:
  - 5.1. Hindega «5» («väga hea») hinnatakse suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust (edaspidi õpitulemus), kui see vastab täiel määral õppekava nõuetele. Kasutades õpitulemuse hindamisel punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «5», kui õpilane on saanud 90–100% maksimumpunktidest.

- 5.2. Hindega «4» («hea») hinnatakse õpitulemust, kui see vastab üldiselt õppekava nõuetele, kuid pole täielik või selles on väiksemaid eksimusi. Kasutades õpitulemuse hindamisel punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «4», kui õpilane on saanud 75–89% maksimumpunktidest.
- 5.3. Hindega «3» («rahuldav») hinnatakse õpitulemust, kui see vastab üldiselt õppekava nõuetele, kuid selles on puudusi ja vigu ja kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada, ilma et tal tekiks edaspidi olulisi raskusi õpingute või igapäevaeluga. Kasutades õpitulemuse hindamisel punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «3», kui õpilane on saanud 50–74% maksimumpunktidest.
- 5.4. Hindega «2» («puudulik») hinnatakse vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilane on nende õpitulemuste osas küll arenenud, aga teadmised ei võimalda tal edaspidi oluliste raskusteta hakkama saada õpingute või igapäevaeluga. Kasutades õpitulemuse hindamisel punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «2», kui õpilane on saanud 20–49% maksimumpunktidest.
- 5.5. Hindega «1» («nõrk») hinnatakse õpitulemust, kui see ei vasta õppekava nõuetele. Kasutades õpitulemuse hindamisel punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «1», kui õpilane on saanud 0–19% maksimumpunktidest.
6. Õpetajal on õigus sõltuvalt töö raskusastmest ja õpilaste teadmiste tasemest muuta hindamisskaalat 5% võrra.

§ 20 Järelevastamise või järeltööde sooritamise kord

1. Järelevastamisega seotud küsimustega pöördub õpilane aineõpetaja poole.
2. Järele saab vastata ainult põhjusega puudunud perioodil toimunud kontrolltöid või puuduliku hindega hinnatud kontrolltöid. Ebaõnnestunud töö järele vastamine tuleb õpilasel aineõpetajaga kokku leppida. Põhjendatud puudumise korral tuleb järele vastata 10 õppepäeva jooksul alates hinde teadasaamisest.
3. Kui õpilane puudub trimestri lõpus põhjusega ja kui aineõpetaja ei saa õpilasele hinnet välja panna, vastab õpilane vajaliku materjali järele 10 õppepäeva jooksul uue trimestri alguses.
4. Kui õpilane on trimestri jooksul teinud mitu järeltööd, on õpetajal õigus trimestri lõpus õpilast täiendavalt kontrollida, et veenduda trimestrihinde objektiivsuses.
5. Treeninglaagris osalemise peab õpilane kooskõlastama aineõpetajatega. Õpilane vastab selle materjali järele 10 õppepäeva jooksul õpetajaga kokku lepitud ajal.
6. Õppetöö ajal perereisil käinud õpilase järeleõpetamise eest vastutab lapsevanem. Õpilane vastab vajaliku materjali järele 10 õppepäeva jooksul õpetajaga kokku lepitud ajal. Kui

õpilane registreerib aineõpetaja juures end järeltööle, kuid ei saa mõjuval põhjusel järele vastata, peab ta aineõpetajat teavitama hiljemalt 6. tunni alguseks. Koolist puudumise korral teavitab õpilane aineõpetajat e-posti või telefoni teel. Kui õpilane ei teavita õpetajat, ei pea õpetaja andma uut võimalust järeltööks.

7. Tegemata tööd tähistatakse e-kooli päevikus numbriga „0“.
8. Järele vastatud töö parandatakse e-koolis (parandatud hinne jääb tärniga).

§ 21 Kokkuvõtvad hinded ja järgmise klassi üleviimine

1. Õpilasele, kelle trimestrihinne on «puudulik» või «nõrk», kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või kelle hinne on jäänud välja panemata, koostab aineõpetaja individuaalse õppekava. Õpilasele võib määrata ka mõne muu tugisüsteemi (nt logopeediline abi) vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
2. Kümne tööpäeva jooksul pärast uue trimestri algust lepitakse kokku vestlus, milles osalevad õpilane, lapsevanem, aineõpetaja, tugisüsteemide esindaja/juhtkonna esindaja. Vestlusel lepitakse kokku individuaalse õppetöö aeg ja korraldus. Ühe mitterahuldava trimestrihindega õpilase vestluse aja lepib kokku aineõpetaja, lapsevanema osalemine ei ole kohustuslik. Kahe või enama mitterahuldava trimestrihindega õpilase vestluse aja lepib kokku klassijuhataja.
3. Aineõpetaja muudab trimestrihinded pärast individuaalse õppetöö lõppu individuaalse õppetöö tulemusi arvestades ja lisab kommentaaridesse individuaalse õppetöö lõppemise kuupäeva või seletuse hinde muutmata jätmise kohta.
4. Õppenõukogu otsustab aastahinnete või -hinnangute alusel, kas viia õpilane järgmise klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmise klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
5. Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või hinnangutest lähtuvalt tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö on pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
6. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase ja tema seadusliku

esindaja ning kuulab ära nende arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

7. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamal õppeaines aastahinne «puudulik» või «nõrk» või mitterahuldav hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase ja tema seadusliku esindaja ning kuulab ära nende arvamuse.
8. 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksameid, v.a õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

§ 22 Põhikooli lõpetamine

1. Põhikooli lõpetab õpilane, kellel on õppeainete viimased aastahinded vähemalt «rahuldavad» ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami etteantud õppeainete valikust ning kellel on esitatud ja kaitstud loovtöö.
2. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele
  - 2.1. kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
  - 2.2. kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
3. Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab riikliku õppekavaga võrreldes teistsugused nõuded, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

§ 23 Käitumise ja hoolsuse hindamine

1. Käitumishindega «eeskujulik» hinnatakse õpilast, kes arvestab alati kaasinimestega, on igas olukorras viisakas, täidab järjekindlalt kooli kodukorra nõudeid, on kujundanud õppeperioodi jooksul klassi ja/või kooli head mainet ja kes ei ole põhjuseta hilinenud ega puudunud. Puuduvad märkused käitumise ning tunnikorra rikkumise kohta.
2. Käitumishindega «hea» hinnatakse õpilast, kes arvestab kaasinimestega, on viisakas, täidab kooli kodukorra nõudeid ega kahjusta kooli mainet ning kellel ei ole trimestri jooksul olnud rohkem kui üks põhjuseta puudunud õppetund. Õpilasel on kuni 2 märkust käitumise või tunnikorra rikkumise kohta.

3. Käitumishindega «rahuldav» hinnatakse õpilast, kes vajab koostöös teistega pedagoogide ja lapsevanemate tähelepanu ja suunamist, täidab kooli sisekorra eeskirju, tunnistab oma eksimusi, kes puudub või hilineb põhjuseta kuni 10 korda trimestri jooksul. Õpilasel on 3–6 märkust käitumise või tunnikorra rikkumise kohta.
4. Käitumishindega «mitterahuldav» hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid (7 ja enam märkust käitumise või tunnikorra rikkumise kohta), rikub tahtlikult korda, ei allu õpetajate ja lastevanemate nõudmistele. Õpilase käitumise võib hinnata «mitterahuldavaks» ka juhul, kui õpilane puudub põhjuseta üle 10 korra trimestri jooksul ka ühekordse õigusvastase või ebakõlbelise käitumise eest.
5. Hoolsushindega «eeskujulik» hinnatakse õpilast, kes täidab oma ülesandeid alati õige ajaks püüdliselt ja võimetekohaselt, näitab üles initsiatiivi, hoiab laitmatult korras oma töökohta ja õppevahendid ning suhtub õppetöösse kohusetundlikult. Puuduvad märkused õppimata jätmise või õppevahendite puudumise kohta.
6. Hoolsushindega «hea» hinnatakse õpilast, kes täidab oma ülesandeid korrektselt, on õppetöös püüdliselt ja õpib võimetekohaselt, tema töökoht ja õppevahendid on korras. Õpilasel on kuni 2 märkust õppimata jätmise või õppevahendite puudumise kohta.
7. Hoolsushindega «rahuldav» hinnatakse õpilast, kes ei täida alati oma ülesandeid, kes ei õpi oma võimete kohaselt, kes loodab järele vastamistele ning kelle õppevahendid pole korras ega alati kaasas. Õpilasel on 3–6 märkust õppimata jätmise või õppevahendite puudumise kohta.
8. Hoolsushindega «mitterahuldav» hinnatakse õpilast, kes ei täida õpetaja korraldusi, suhtub õppimisse vastutustundetult, jätab sageli tegemata kodused õppeülesanded ja kellel puuduvad sageli vajalikud õppevahendid (7 ja enam märkust õppimata jätmise või õppevahendite puudumise kohta) või kellel on kahes või enam aines mitterahuldav trimestrihinne.

9. jagu

Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava on õppe- ja kasvatustöö keskne dokument, mida muudetakse ja täiendatakse vastavalt vajadusele, kuid mitte sagedamini kui kord õppeaastas. Õppekava muutmise algatab kooli juhtkond. Uut õppekava versiooni arutab õppenõukogu, kooli hoolekogu ja õpilasesindus. Kooli õppekava kehtestab direktor.

Lisa 1. Võru Kreutzwaldi Kooli loovtööde tegemise ja hindamise kord